

ที่ มท ๐๕๐๕.๔/ว ส.๓๑๐

กรมที่ดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๗ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๖๔

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๖๔
และสรุปสาระสำคัญ

ด้วยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๘ ตอนที่ ๒๖ ก วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๔ โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต
วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป คือตั้งแต่วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๔

กรมที่ดินพิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชกำหนดดังกล่าวมีสาระสำคัญในการแก้ไขปรับปรุง
อัตราดอกเบี้ยและกำหนดวิธีการในการปรับเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยกรณีที่ไม่ได้ตกลงกันไว้ก่อนและกรณีลูกหนี้
ผิดนัด พร้อมทั้งกำหนดวิธีการคำนวณดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ ซึ่งกรณีดังกล่าวเป็นหลักกฎหมายที่มีการแก้ไข
เพิ่มเติมใหม่ที่พนักงานเจ้าหน้าที่สมควรทราบไว้เป็นความรู้ในการปฏิบัติงาน จึงขอส่งสำเนาพระราชกำหนดฯ
และสรุปสาระสำคัญ มาเพื่อแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบ ทั้งนี้ สามารถดูรายละเอียดหรือดาวน์โหลด
เอกสารได้ที่เว็บไซต์ของสำนักกฎหมาย www.dol.go.th/legal หัวข้อ “เผยแพร่ข่าวสาร” หรือผ่านคิวอาร์โค้ด
(QR Code) ท้ายหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายนิสิต จันทร์สมวงศ์)

อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๖๘๗

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๐๖๒

พระราชกำหนดฯ
และสรุปสาระสำคัญ

พระราชกำหนด
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
พ.ศ. ๒๕๖๔

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ
พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๔
เป็นปีที่ ๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

พระราชกำหนดนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้
โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชกำหนดนี้
เพื่อป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่เรียกดอกเบี้ยจากลูกหนี้ในอัตราหรือวิธีการที่ก่อให้เกิดภาระแก่ลูกหนี้สูงเกินสมควร
ซึ่งการตราพระราชกำหนดนี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกำหนดนี้เรียกว่า “พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๖๔”

มาตรา ๒ พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗ ถ้าจะต้องเสียดอกเบี้ยแก่กันและกันได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยไว้โดยนิติกรรมหรือโดยบทกฎหมายอันชัดเจน ให้ใช้อัตราร้อยละสามต่อปี

อัตราตามวรรคหนึ่งอาจปรับเปลี่ยนให้ลดลงหรือเพิ่มขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจของประเทศได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา โดยปกติให้กระทรวงการคลังพิจารณาทบทวนทุกสามปี ให้ใกล้เคียงกับอัตราเฉลี่ยระหว่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๒๔ หนี้เงินนั้น ให้คิดดอกเบี้ยในระหว่างเวลาผิดนัดในอัตราที่กำหนดตามมาตรา ๗ บวกด้วยอัตราเพิ่มร้อยละสองต่อปี ถ้าเจ้าหนี้อาจจะเรียกดอกเบี้ยได้สูงกว่านั้นโดยอาศัยเหตุอย่างอื่น อันชอบด้วยกฎหมาย ก็ให้คงส่งดอกเบี้ยต่อไปตามนั้น

ห้ามมิให้คิดดอกเบี้ยซ้อนดอกเบี้ยในระหว่างผิดนัด

การพิสูจน์ค่าเสียหายอย่างอื่นนอกจากนั้น ให้พิสูจน์ได้”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๒๔/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“มาตรา ๒๒๔/๑ ถ้าลูกหนี้มีหน้าที่ผ่อนชำระหนี้เงินเป็นงวด และลูกหนี้ผิดนัดไม่ชำระหนี้ในงวดใด เจ้าหนี้อาจเรียกดอกเบี้ยในระหว่างเวลาผิดนัดได้เฉพาะจากต้นเงินของงวดที่ลูกหนี้ผิดนัดนั้น ข้อตกลงใดขัดกับความในวรรคหนึ่ง ข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ”

มาตรา ๖ บทบัญญัติตามมาตรา ๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้ ให้ใช้แก่การคิดดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดเวลาชำระตั้งแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงการคิดดอกเบี้ยในระหว่างช่วงเวลาก่อนที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๗ บทบัญญัติตามมาตรา ๒๒๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้ ให้ใช้แก่การติดดอกเบ็ยผัดนัดที่ถึงกำหนดเวลาชำระตั้งแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงการติดดอกเบ็ยผัดนัดในระหว่างช่วงเวลาก่อนที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๘ บทบัญญัติตามมาตรา ๒๒๔/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งเพิ่มโดยพระราชกำหนดนี้ ให้ใช้แก่การติดดอกเบ็ยผัดนัดในงวดที่ถึงกำหนดเวลาชำระตั้งแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๙ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชกำหนดนี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่อัตราดอกเบี้ยที่มีได้กำหนดโดยนิติกรรมหรือโดยบทกฎหมายอันขัดแย้งและอัตราดอกเบี้ยผิมนัดที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปี ได้ใช้บังคับมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานโดยมิได้มีการแก้ไขปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพการณ์และสภาพเศรษฐกิจ ทำให้ลูกหนี้ได้รับความเดือดร้อนจากภาระดอกเบี้ยเกินสมควร สมควรปรับปรุงอัตราดอกเบี้ยและกำหนดวิธีการในการปรับเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยดังกล่าวให้สอดคล้องกับสภาพการณ์และสภาพเศรษฐกิจ พร้อมทั้งกำหนดวิธีการคำนวณดอกเบี้ยผิมนัดชำระหนี้ให้เหมาะสม ประกอบกับการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ได้ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศอย่างกว้างขวาง ทำให้ประชาชนจำนวนมากมีภาระหนี้สินเพิ่มขึ้น อัตราดอกเบี้ยตามที่กำหนดในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันจึงเป็นภาระอย่างมากต่อลูกหนี้ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรวมทั้งประชาชนทั่วไปและก่อให้เกิดความเสี่ยงสูงที่จะทำให้ลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ สมควรที่รัฐจะต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อเป็นการช่วยเหลือประชาชนจากสถานการณ์ดังกล่าวโดยเร่งด่วน จึงเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหวั่นไหวได้เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

สรุปสาระสำคัญ

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๖๔

เหตุผลในการตรากฎหมาย

โดยที่อัตราดอกเบี้ยที่มีได้กำหนดโดยนิติกรรมหรือโดยบทกฎหมายอันขัดแย้งและอัตราดอกเบี้ยผิดนัดที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ได้ใช้บังคับมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานโดยมิได้มีการแก้ไขปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพการณ์และสภาพเศรษฐกิจ ทำให้ลูกหนี้ได้รับความเดือดร้อนจากภาระดอกเบี้ยเกินสมควร สมควรปรับปรุงอัตราดอกเบี้ยและกำหนดวิธีการในการปรับเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยดังกล่าวให้สอดคล้องกับสภาพการณ์และสภาพเศรษฐกิจ พร้อมทั้งกำหนดวิธีการคำนวณดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ให้เหมาะสม ประกอบกับการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ได้ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศอย่างกว้างขวาง ทำให้ประชาชนจำนวนมากมีภาระหนี้สินเพิ่มขึ้น อัตราดอกเบี้ยตามที่กำหนดในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันจึงเป็นภาระอย่างมากต่อลูกหนี้ซึ่งเป็นผู้ประกอบอาชีพกลางและขนาดย่อมรวมทั้งประชาชนทั่วไปและก่อให้เกิดความเสี่ยงสูงที่จะทำให้ลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ สมควรที่รัฐจะต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อเป็นการช่วยเหลือประชาชนจากสถานการณ์ดังกล่าวโดยเร่งด่วน จึงเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

วันที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ (มาตรา ๒)

มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกาเล่ม ๑๓๘ ตอนที่ ๒๖ ก วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๔ ซึ่งจะมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๔)

บทยกเลิก

- มาตรา ๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (มาตรา ๓)
- มาตรา ๒๒๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (มาตรา ๔)

สาระสำคัญของพระราชกำหนด

๑. แก้ไขเพิ่มเติมอัตราดอกเบี้ยที่มีได้กำหนดโดยนิติกรรมหรือโดยบทกฎหมายอันขัดแย้งโดยปรับจากอัตราเดิมร้อยละ ๗.๕ ต่อปี เป็นอัตราร้อยละ ๓ ต่อปี ทั้งนี้ อาจปรับเปลี่ยนให้ลดลงหรือเพิ่มขึ้นได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และกำหนดให้กระทรวงการคลังทบทวนความเหมาะสมของอัตราดอกเบี้ยทุก ๓ ปี เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ (มาตรา ๓ แก้ไขมาตรา ๗)

ป.พ.พ.	ดอกเบี้ย	เดิม	ปรับใหม่	หมายเหตุ
มาตรา ๗	กรณีที่ไม่ได้ตกลงดอกเบี้ยกันไว้ก่อน	ร้อยละ ๗.๕ ต่อปี (อัตราคงที่)	ร้อยละ ๓ ต่อปี (อัตราลอยตัว)	- กำหนดให้กระทรวงการคลังทบทวนทุก ๓ ปี

๒. แก้ไขเพิ่มเติมอัตราดอกเบี้ยผิดนัด โดยปรับจากอัตราเดิมร้อยละ ๗.๕ ต่อปี เป็นอัตราร้อยละ ๕ ต่อปี (อัตราดอกเบี้ยตามมาตรา ๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บวกด้วยอัตราเพิ่มร้อยละ ๒ ต่อปี) ทั้งนี้ หากอัตราดอกเบี้ยตามมาตรา ๗ มีการปรับเปลี่ยนให้ลดลงหรือเพิ่มขึ้น อัตราดอกเบี้ยผิดนัดตามมาตรา ดังกล่าวก็จะเพิ่มขึ้นหรือลดลงโดยสอดคล้องกัน (มาตรา ๔ แก้ไขมาตรา ๒๒๔)

ป.พ.พ.	ดอกเบี้ย	เดิม	ปรับใหม่	หมายเหตุ
มาตรา ๒๒๔	กรณีลูกหนี้ผิดนัด	ร้อยละ ๗.๕ ต่อปี (อัตราคงที่)	ร้อยละ ๕ ต่อปี (อัตราลอยตัว)	- ดอกเบี้ย ๓ % ตาม ม. ๗ + เพิ่ม ๒ % = ๕ % ต่อปี - ห้ามคิดดอกเบี้ยซ้อน ดอกเบี้ยในระหว่างผิดนัด

๓. กำหนดฐานการคำนวณดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ในหนี้ที่เจ้าหนี้กำหนดให้ลูกหนี้ผ่อนชำระเป็นงวด โดยกำหนดให้เมื่อลูกหนี้ผิดนัดไม่ชำระหนี้ในงวดใด ให้เจ้าหนี้คิดดอกเบี้ยผิดนัดได้เฉพาะจากต้นเงินของงวดที่ ลูกหนี้ผิดนัดแล้วเท่านั้น (มาตรา ๕ เพิ่มมาตรา ๒๒๔/๑)

ป.พ.พ.	ดอกเบี้ย	เดิม	ปรับใหม่	หมายเหตุ
มาตรา ๒๒๔/๑	วิธีคิดดอกเบี้ยผิดนัด เวลาผ่อนส่งเป็นงวด	คิดจากเงินต้น ที่ค้างทั้งหมด	คิดจากเงินต้น เฉพาะงวดที่ผิดนัด	- จะตกลงแตกต่างกัน จากนี้ไม่ได้ - ข้อตกลงที่แตกต่าง เป็นอันใช้ไม่ได้ (โมฆะ)

๔. กำหนดบทเฉพาะกาลให้บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชกำหนดนี้ ใช้แก่การคิดดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดเวลาชำระตั้งแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ (ตั้งแต่วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๔ เป็นต้นไป) แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงการคิดดอกเบี้ยในระหว่างช่วงเวลา ก่อนที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ แต่จะมีผลให้ข้อตกลงที่กำหนดให้เจ้าหนี้คำนวณดอกเบี้ยจากเงินที่ค้าง ชำระทั้งหมดตกเป็นโมฆะทันทีที่พระราชกำหนดนี้มีผลใช้บังคับ (มาตรา ๖ - ๘)

ผู้รักษาการตามกฎหมาย (มาตรา ๙)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักกฎหมาย
พฤษภาคม ๒๕๖๔